

BETYDNING AF PROTEIN/KVÆLSTOFKILDE FOR MÆLKEPRODUKTION OG METAN EMISSION

MARTIN WEISBJERG, WENJI WANG, MORTEN MAIGAARD, PETER LUND, NICOLAJ
I. NIELSEN*

INSTITUT FOR HUSDYR- OG VETERINÆRVIDENSKAB, AU-VIBORG,
FORSKNINGSCENTER FOULUM, AARHUS UNIVERSITET

*SEGES INNOVATION

INDHOLD

- **NPN proteinkilder**
- **Resultater fra et forsøg med proteinkilde/proteinniveau x nitrat**
- **Danske erfaringer med nitrat**

NPN SOM PROTEINKILDE

Urinstof (urea) (46%N), ammoniak (82%N) og nitrat (SilvAir 16%N)

Fordele:

- Koncentreret
- Der følger ikke fosfor (P) med

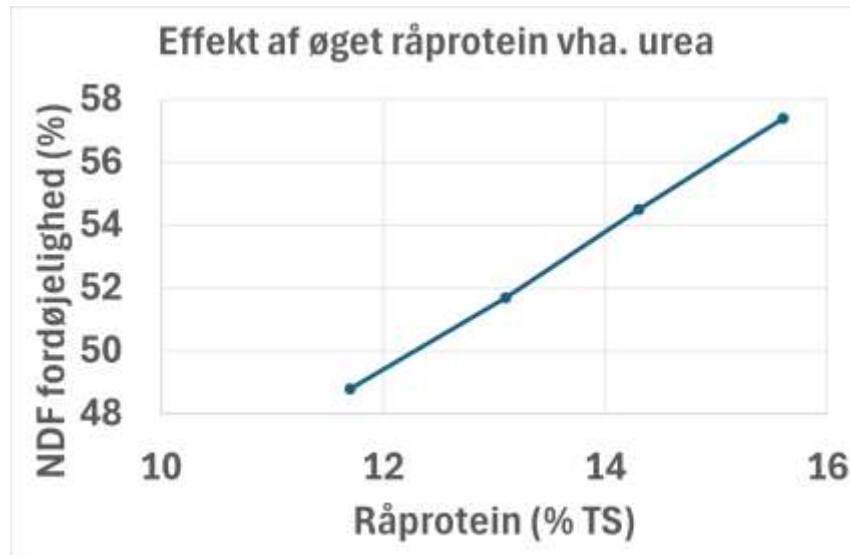
Ulemper:

- Kun PBV, ikke AAT
- Giver ikke de aminosyrerester efter deaminering, der kan have positive effekter på vomomsætningen
- Risici: Ammoniakforgiftning, nitratforgiftning, methæmoglobincæmi

UREA

Urea effektiv som PBV kilde

Men ikke som AAT kilde - Urea, majs, SoyPass kunne ikke fuldt erstatte sojaskrå ved konstant råproteinkonc.

Weisbjerg 1997

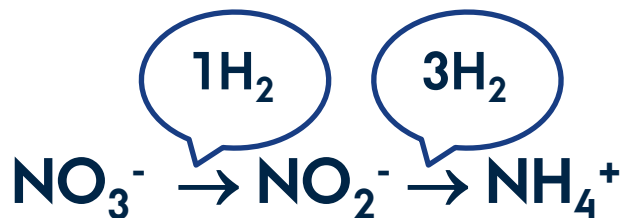
Urea (% af TS)	0	0.41	0.84	1.31
Urea (g/d)	0	95	193	292
Foderoptagelse (kg/d)	23.6	23.2	23	22.3
3.5% mælk, kg/d	36.4	36	34.6	33.7
Mikrobiel effektivitet, g NAN/kg MMTDR	29.3	28.6	24.4	24.5

Broderich et al. 2009

- Niels B. Kristensen (Fodringsdag 2021), max. 200 g urea/dag

NITRAT

- Kan findes i grovfoder, f.eks. kraftigt gødede og tørkeramte afgrøder
- Har ikke tidligere været almindelig som NPN kilde i foder
- Nu betydelig interesse pga. reducerende effekt på metanemission
- Nitrat reduceres til ammoniak i vommen, og her fanges H_2 , der således ikke er til rådighed for metanproduktion
- Forskellige salte, kalciumnitrat bedst egnet som fodertilskud

Nitrat → nitrit → ammonium

Resultater fra et forsøg med proteinkilde/proteinniveau x nitrat

FORSØGET

- 48 køer (24 1. kalvs, 24 ældre)
- 2 (Urea vs. Nitrat) × 3 (147, 153, 158 g råprotein/kg DM) faktorielt
- 6 × 4 ukomplet romerkvadrat med 4 perioder
- Periodelængde 21 dage
- Metanmåling i GreenFeed
- Proteinbehandlinger opnås ved ombytning majs glutenfoder med majs gluten/majs
- Øget protein konfunderet med øget NDF og reduceret stivelse

Majs gluten foder
Råprotein 221 g/kg TS
Stivelse 198 g/kg/TS
NDF 398 g/kg TS

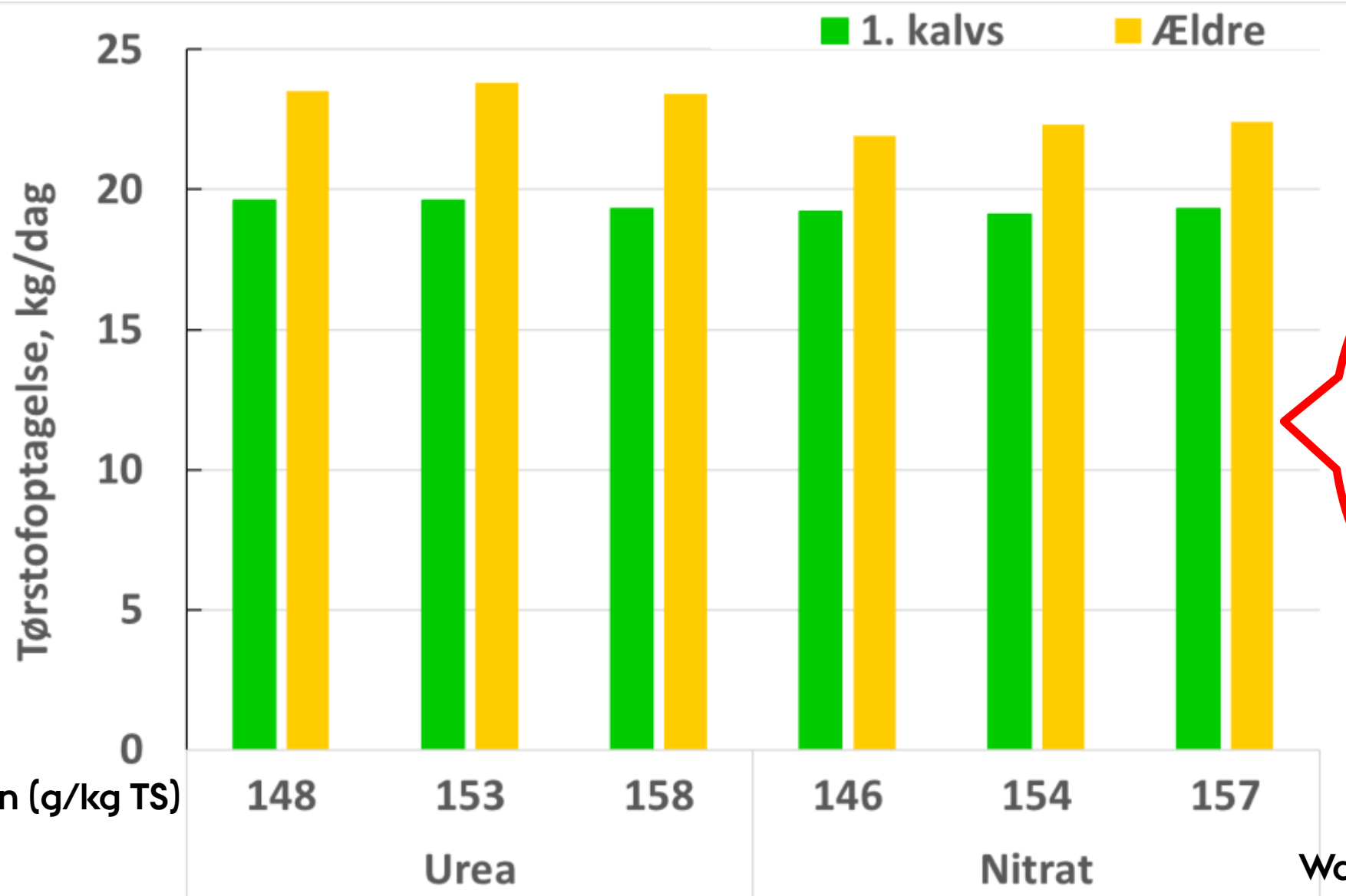
Majs gluten
Råprotein 716 g/kg TS
Stivelse 134 g/kg/TS
NDF 37 g/kg TS

Majs kerne
Råprotein 95 g/kg TS
Stivelse 671 g/kg/TS
NDF 114 g/kg TS

Foderoptagelse, kg TS/dag

	Protein lineær	Nitrat	Y-index	Paritet	Nit × Par
P-værdi	0,62	<0,001	0,01+	<0,001	<0,001

Nitrat reducerede foderoptag, især for ældre køer (1,4 vs. 0,3 kg, 5,8 vs. 1,5%)

Råprotein (g/kg TS)

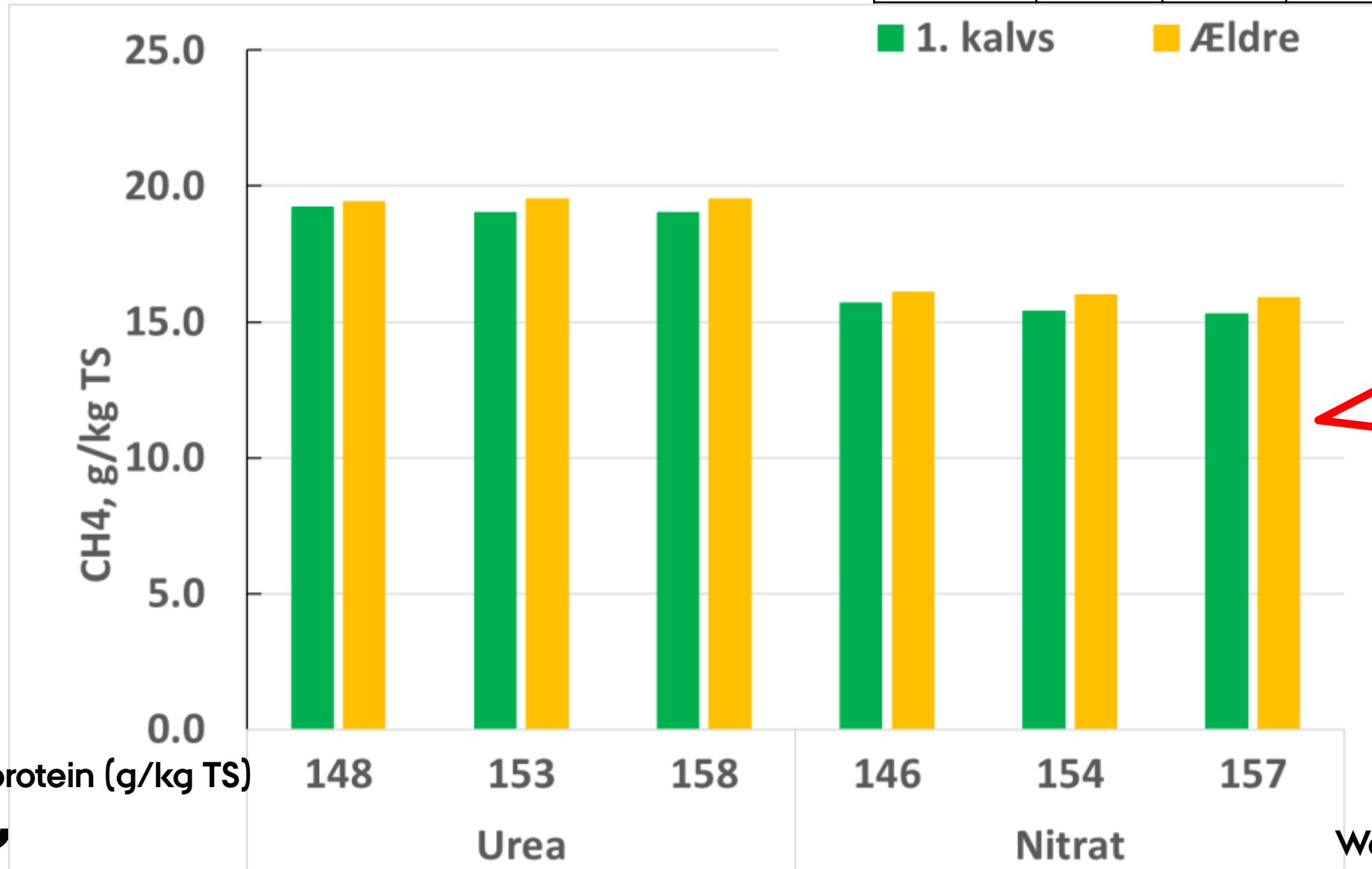

Wang et al. (2023)

Metan, g/kg TS

	Protein lineær	Nitrat	Y-index	Paritet	Nit × Par
P-værdi	0,62	<0,001	0,80	0,33	0,71

Nitrat reducerede metan (18,3%), ingen effekt af protein

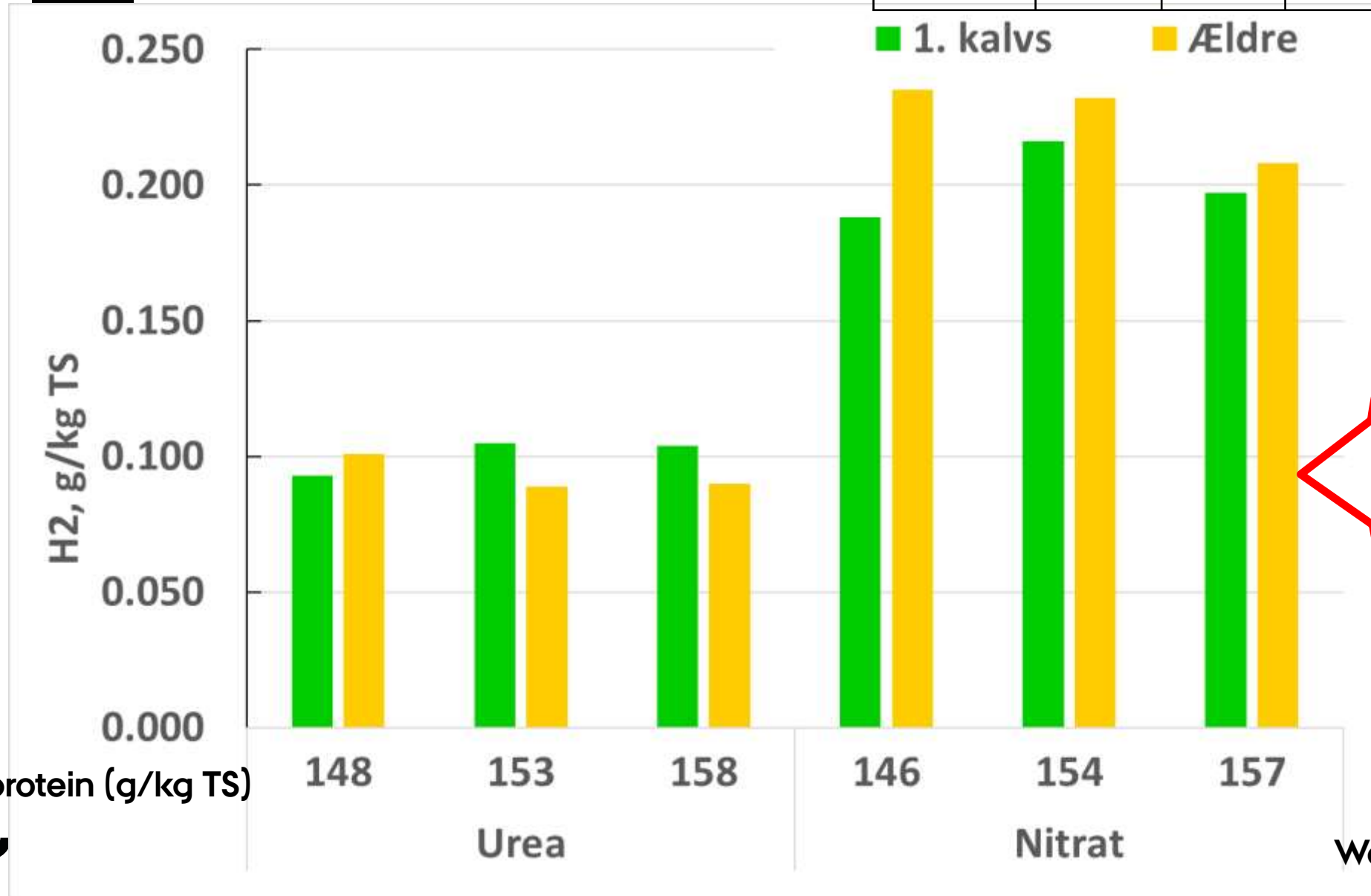
Råprotein (g/kg TS)

Wang et al. (2023)

H₂, g/kg TS

	Protein lineær	Nitrat	Y-index	Paritet	Nit × Par
P-værdi	0,69	<0,001	0,30	0,48	0,006

Nitrat øger brint, men protein har ingen effekt. Vekselvirkning til paritet, så effekt af nitrat er større for ældre køer.

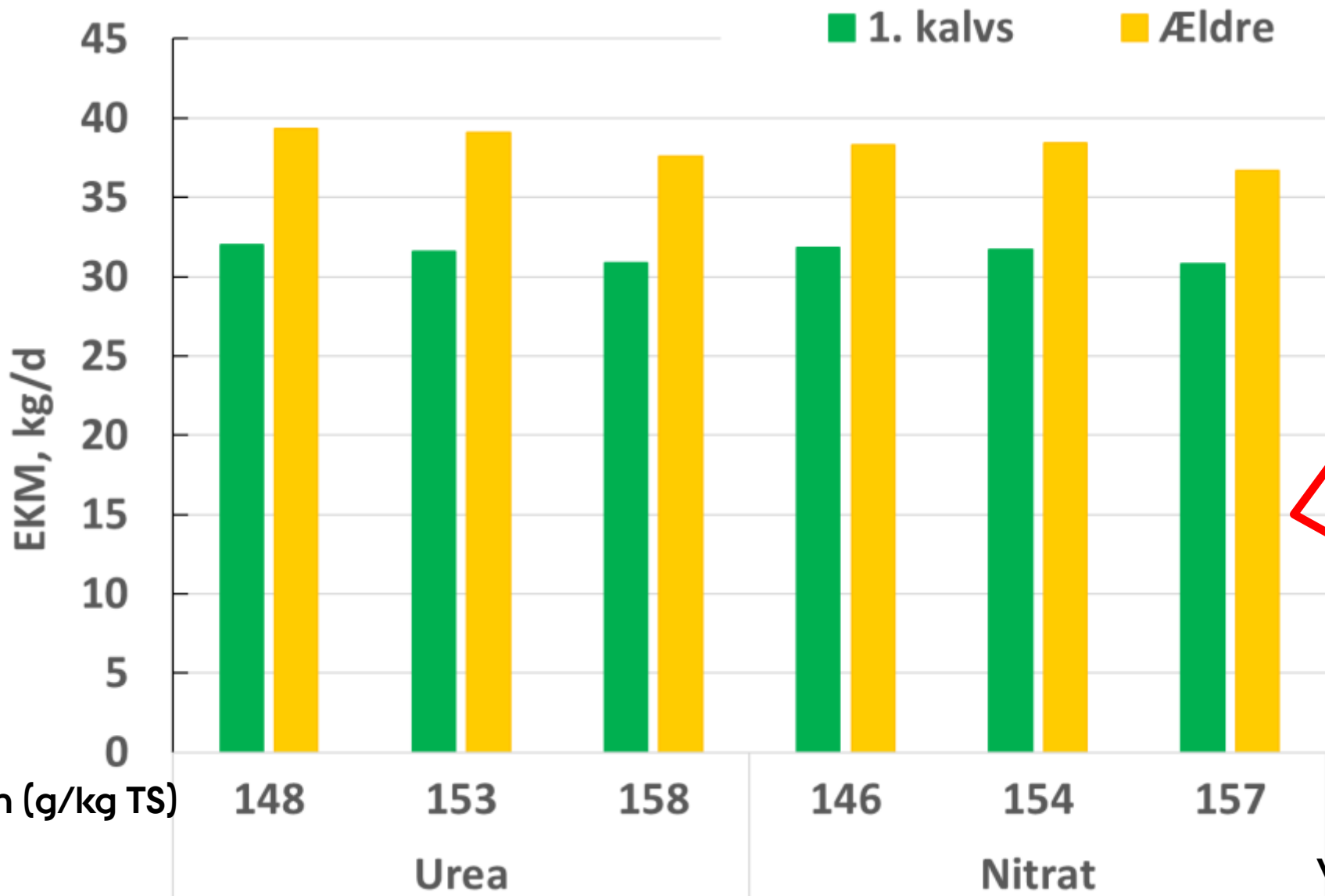
Råprotein (g/kg TS)

Wang et al. (2023)

Mælkeydelse, EKM

	Protein lineær	Nitrat	Y-index	Paritet	Nit × Par
P-værdi	<0,001	0,07	<0,01+	<0,001	0,11

Nitrat gav lidt lavere ydelse for ældre køer (0,9 kg), pga. reduceret foderoptag. Øget protein reducerede EKM ydelsen (1.4 kg)

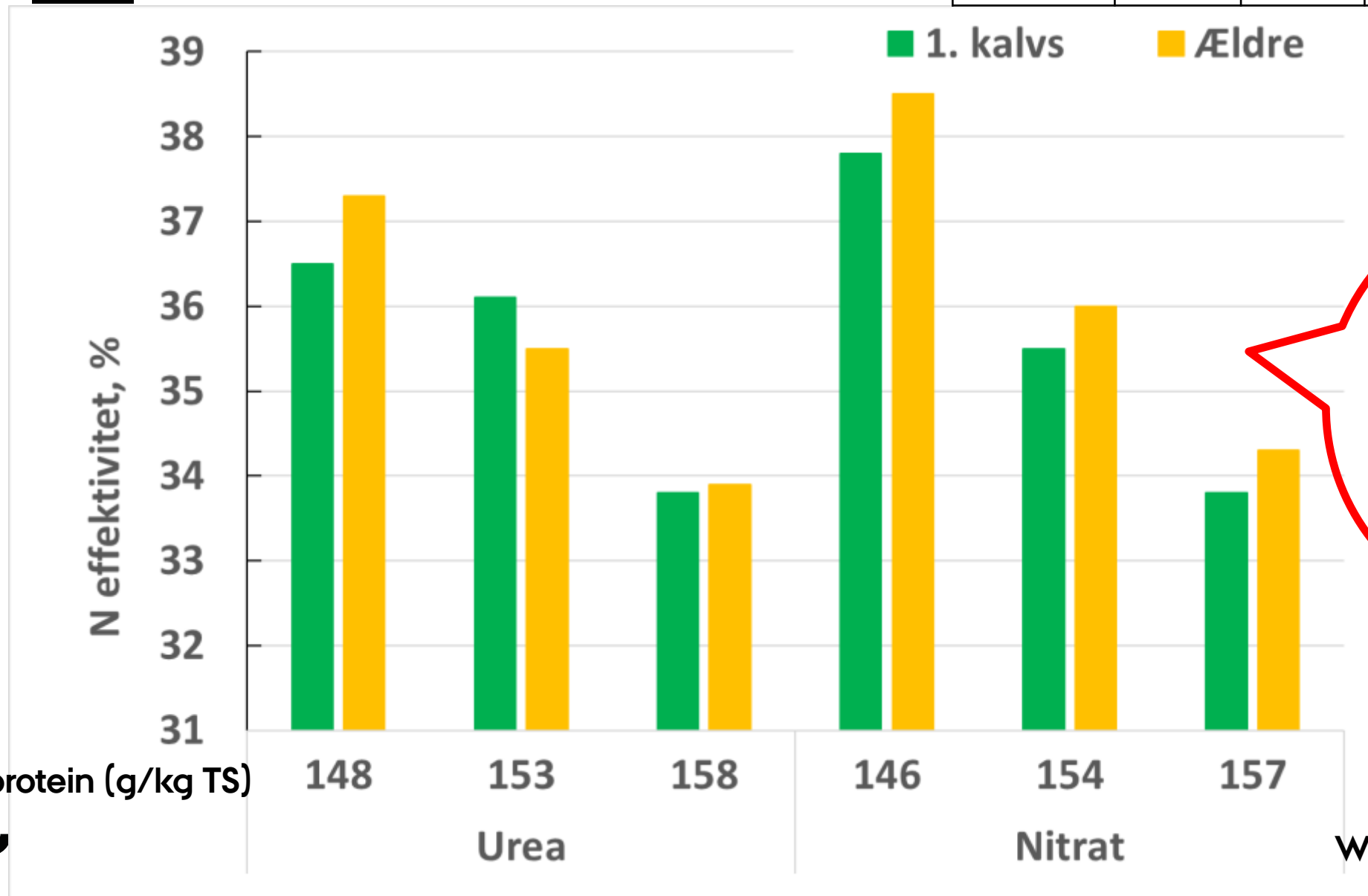
Råprotein (g/kg TS)

Wang et al. (2023)

N EFFEKTIVITET (N MÆLK/N FODER)

	Protein lineær	Nitrat	Y-index	Paritet	Nit × Par
P-værdi	<0,001	0,09	0,05+	0,7	0,4

Øget proteinniveau reducerede, nitrat tenderede til at øge kvælstof effektivitet

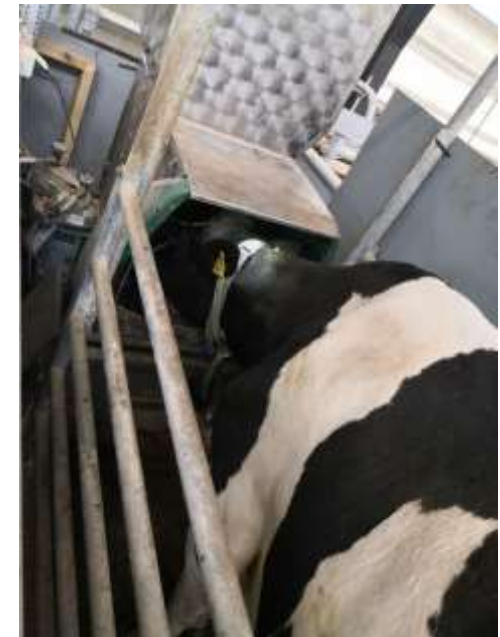
Råprotein (g/kg TS)

Wang et al. (2023)

KONKLUSION, PROTEIN NITRAT FORSØG

- Proteinniveau påvirker ikke metan pr. kg tørstofoptag, og vekselvirker ikke med NPN kilde (nitrat)
- Øget proteinniveau (øget majs glutenfoder på bekostning af majs gluten og majs) reducerede mælkeydelsen
- Ældre køer responderede mere på nitrat
  - Mere brint (men samme reduktion i metan)
  - Lavere foderoptagelse
  - Lavere produktion af værdistoffer - mælk

Hvorfor neg. mælkerespons på højere råprotein?

- Lysin og metionin forsyning ok
- Så klassisk eksempel på at AAT betyder noget!

	Urea			Nitrat		
Råprotein, g/kg TS	148	153	158	146	154	157
AAT til mælk, g/MJ	14,6	14,4	13,2	13,3	13,2	12,6
PBV, g/kg TS	6	12	20	8	14	21

AAT-PBV beregnet for 2 lakt. med aktuelt indhold i fodermidler, målte nedbrydeligheder og foderoptagelse ældre køer.

NITRATFORSØG AU DER REFERERES

2013
2x2
4 køer
20 g NO₃
Lund et al. (2014)

2013
4x4
4 køer
5, 14, 21 g NO₃
Olijhoek et al. (2016)
Petersen et al. (2015)

2020
8x8
48 køer
10 g NO₃
Maigaard et al. (2024)
Lokuge et al. (2024)

2021
6x6
48 køer
10 g NO₃
Wang et al. (2023)

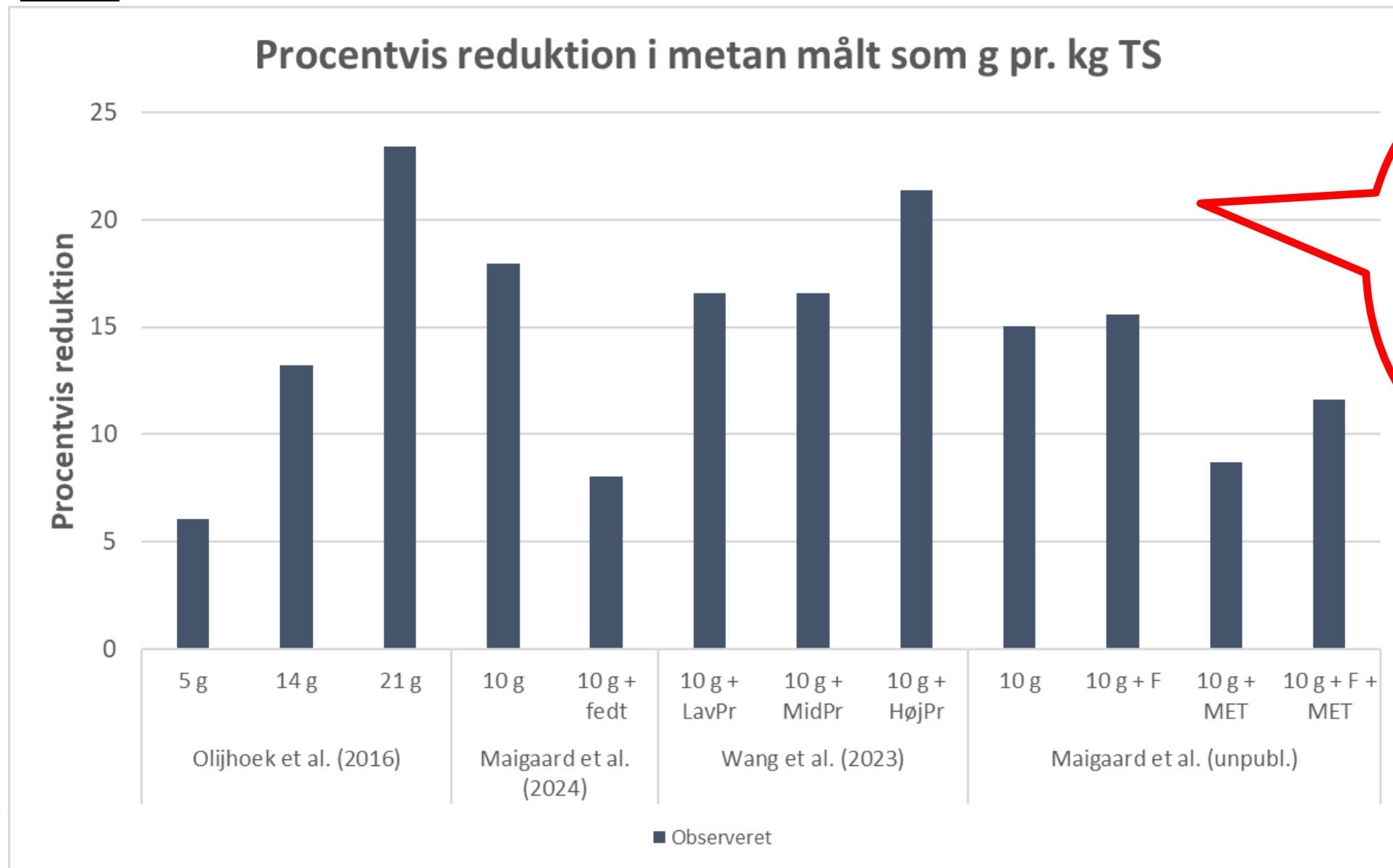
2021
6x6
6 køer
10 g NO₃
Maigaard et al. (upub.)

2021
2x2
4 køer
8,6 g NO₃
Wang et al. (2024)

2022-2024
3x3
200 køer
8,6 g NO₃
De Evan et al. (upub.)

NITRAT, EFFEKT PÅ METAN

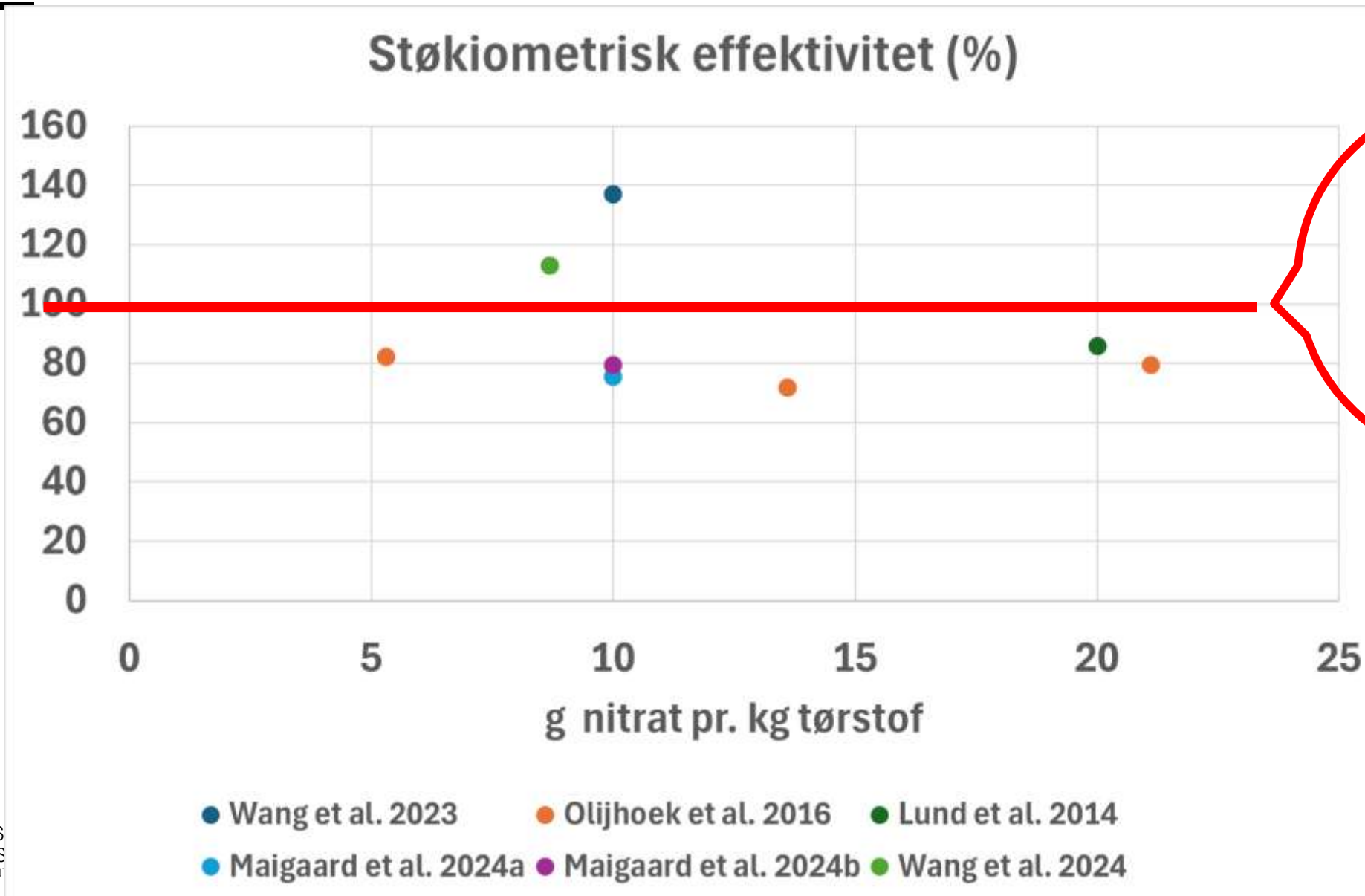

Betydelig reducerende effekt på metan af nitrat i danske forsøg

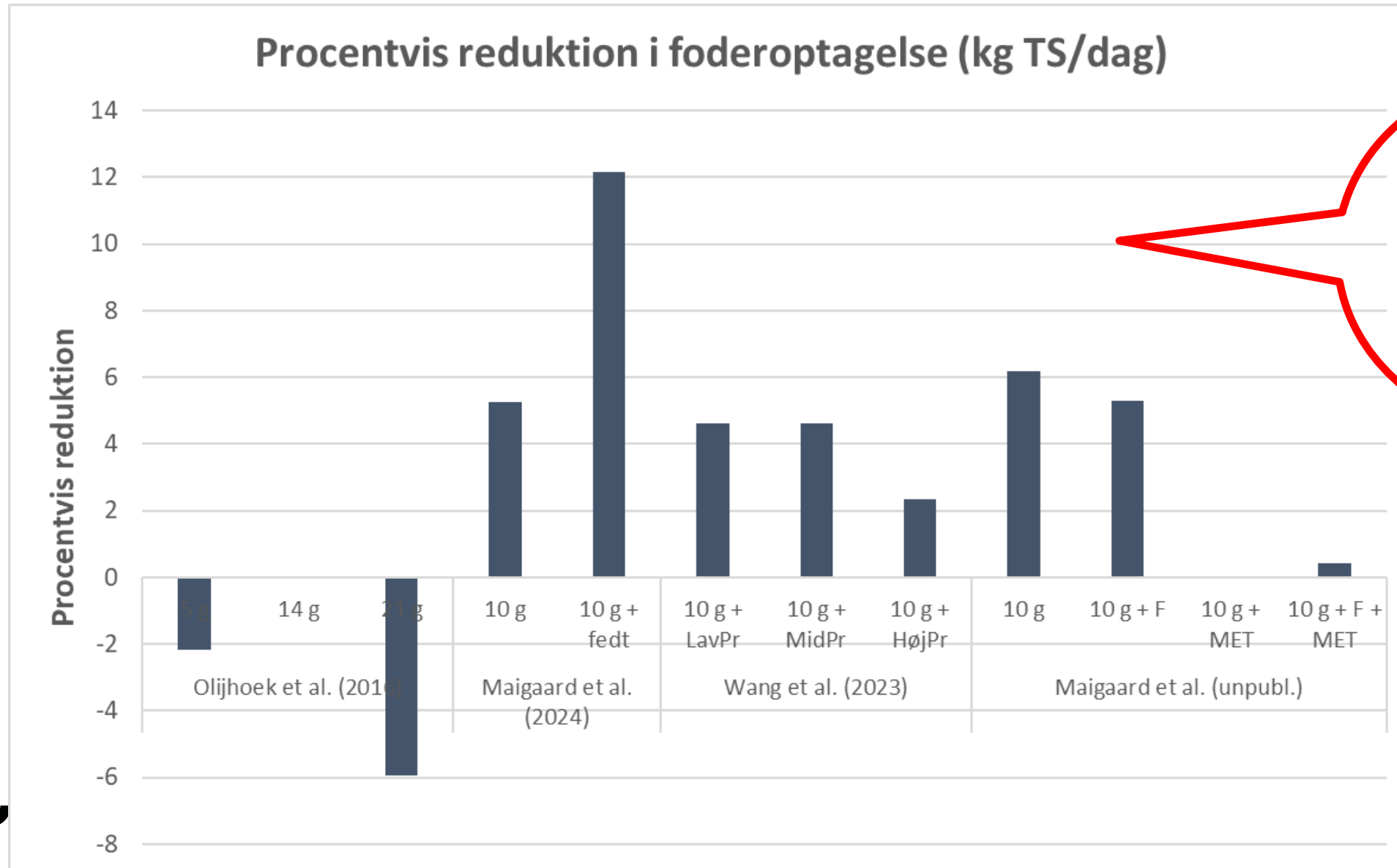

NITRAT, EFFEKT PÅ METAN - BRINT STØKIOMETRI

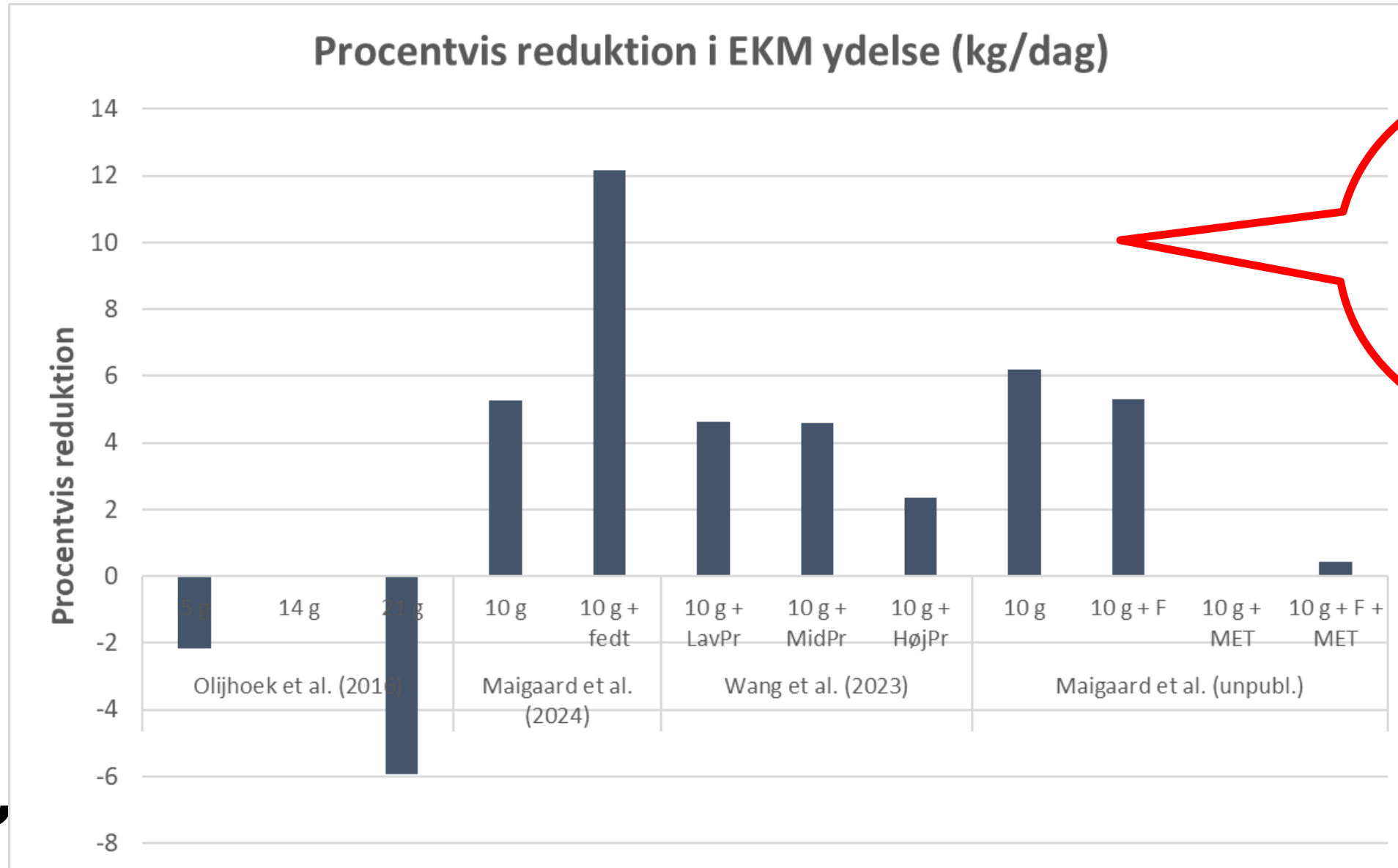
I nogle forsøg
effekt ud
over teoretisk
støkiometrisk
effekt

NITRAT, EFFEKT PÅ FODEROPTAGELSE

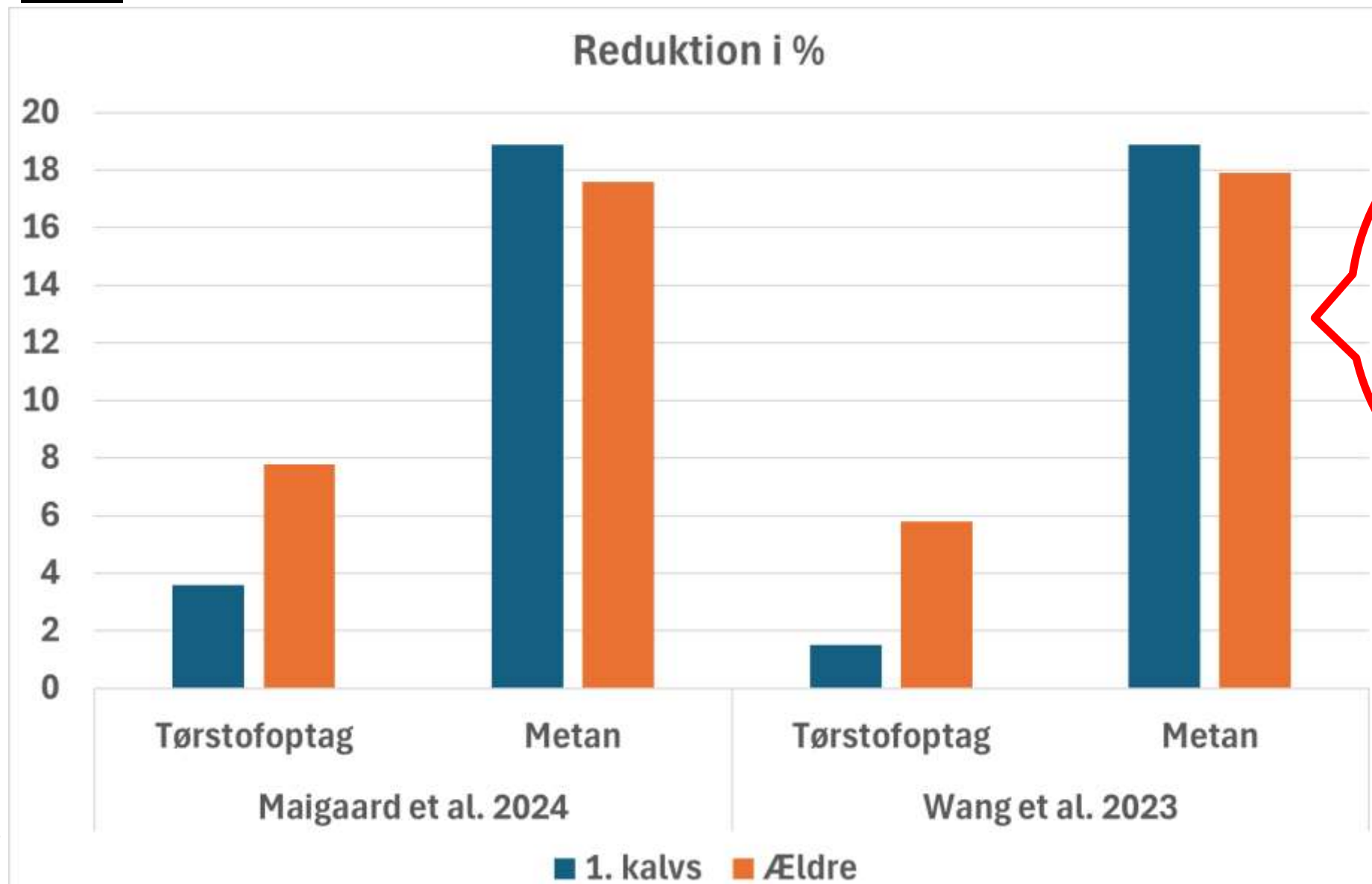
Alle nyere forsøg har givet reduktion i foderoptagelse

NITRAT, EFFEKT PÅ EKM YDELSE

Reduceret foderoptagelse er fulgt af reduceret EKM ydelse i nyere forsøg

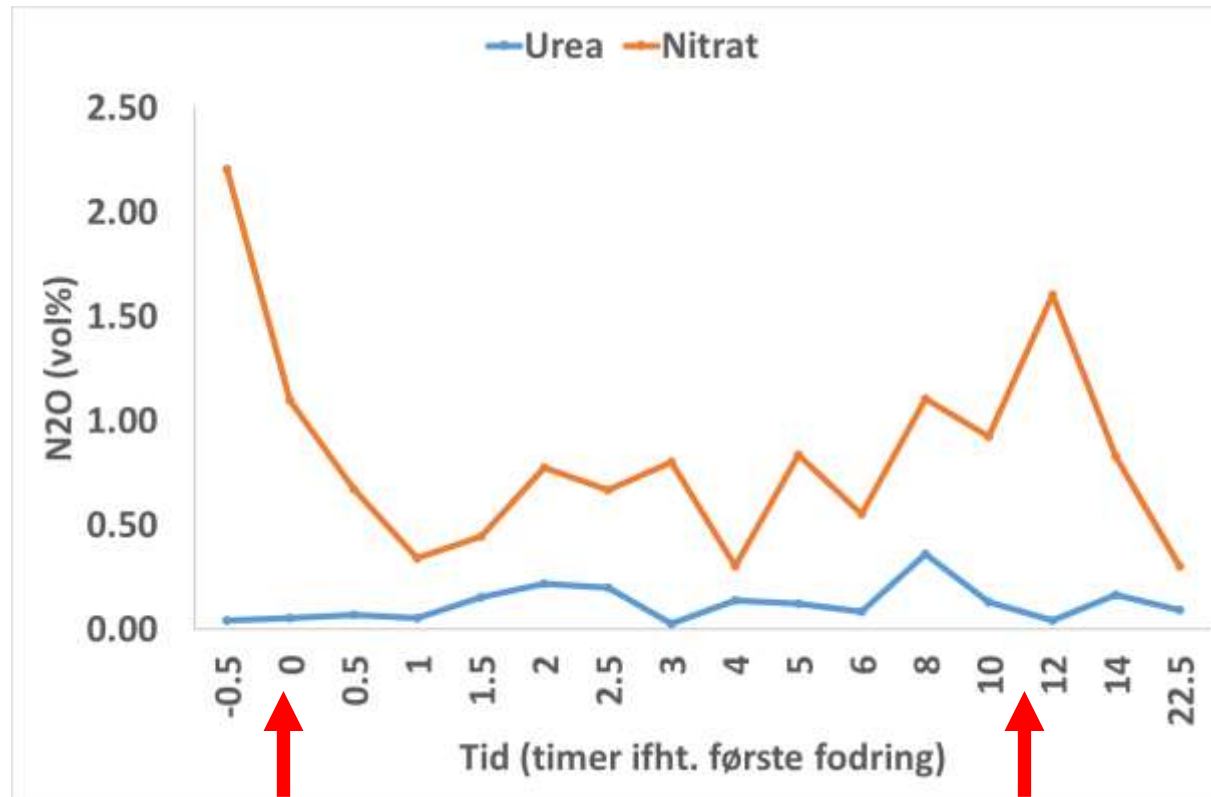
VEKSELVIRKNING NITRAT - PARITET

Ældre køer reducerer foderoptag - men ikke metan - mere end 1. kalvs køer

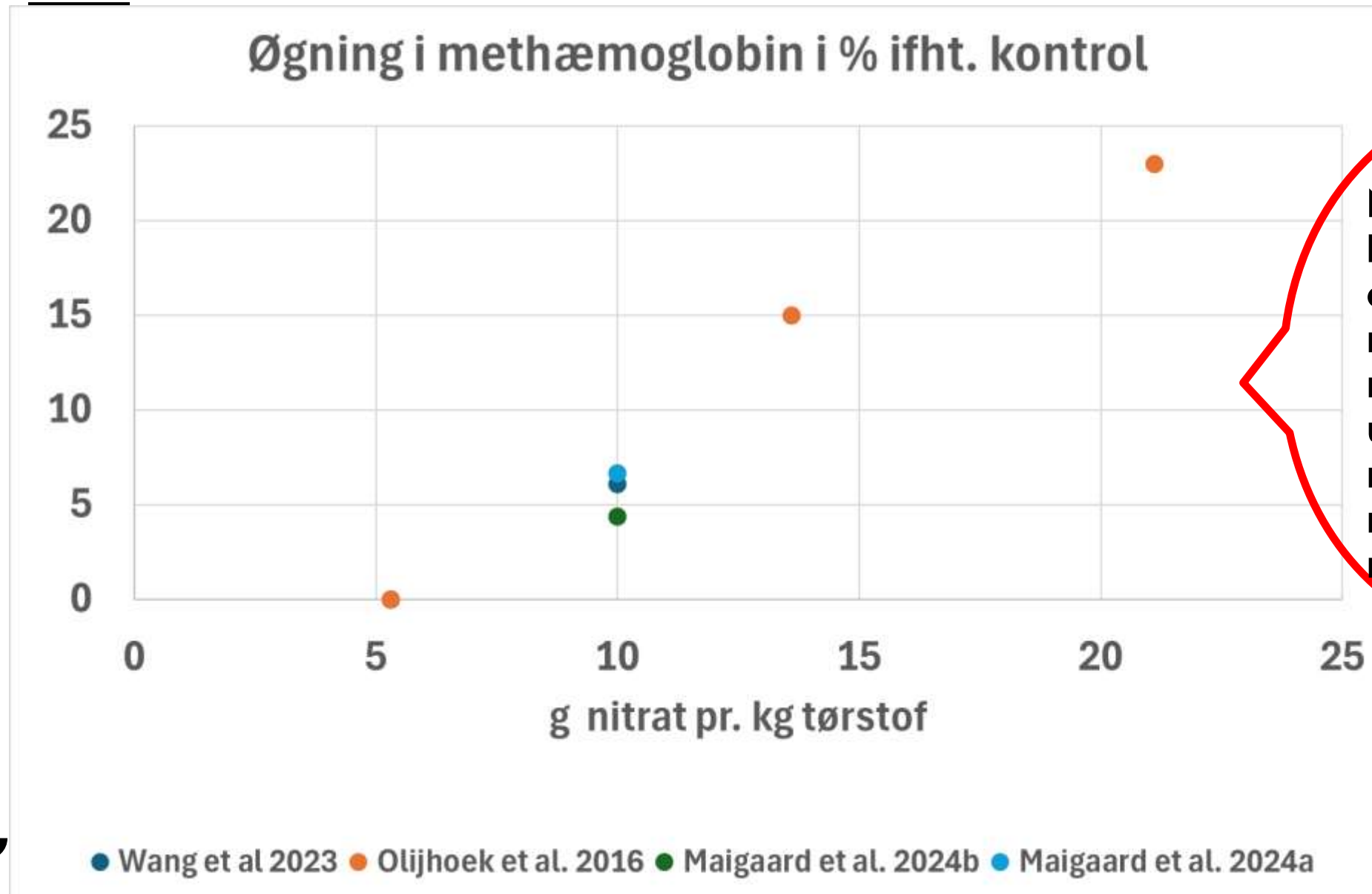
NITRAT, EFFEKT PÅ LATTEGAS (N₂O)

Effekt af nitrat på lattergas (N₂O) i vommens headspace, pile angiver fodring (Wang et al. 2024)

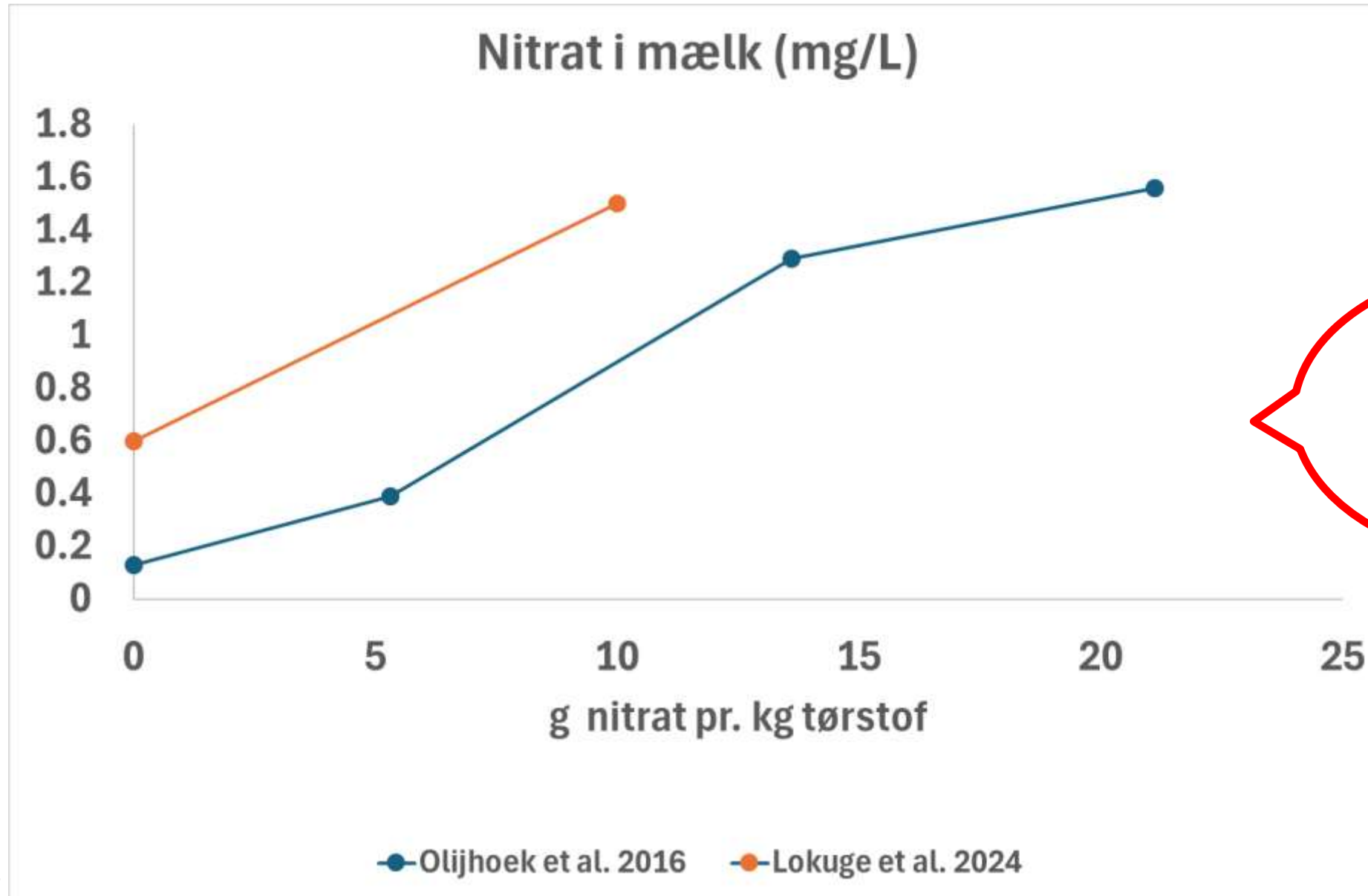
- Nitrat øger lattergas emission fra vommen
- Reducerer positiv nitrateffekt med ca. 7% (Wang et al. 2024), sammenlignelig med Petersen et al. 2015

NITRAT, EFFEKT PÅ METHÆMOGLOBIN

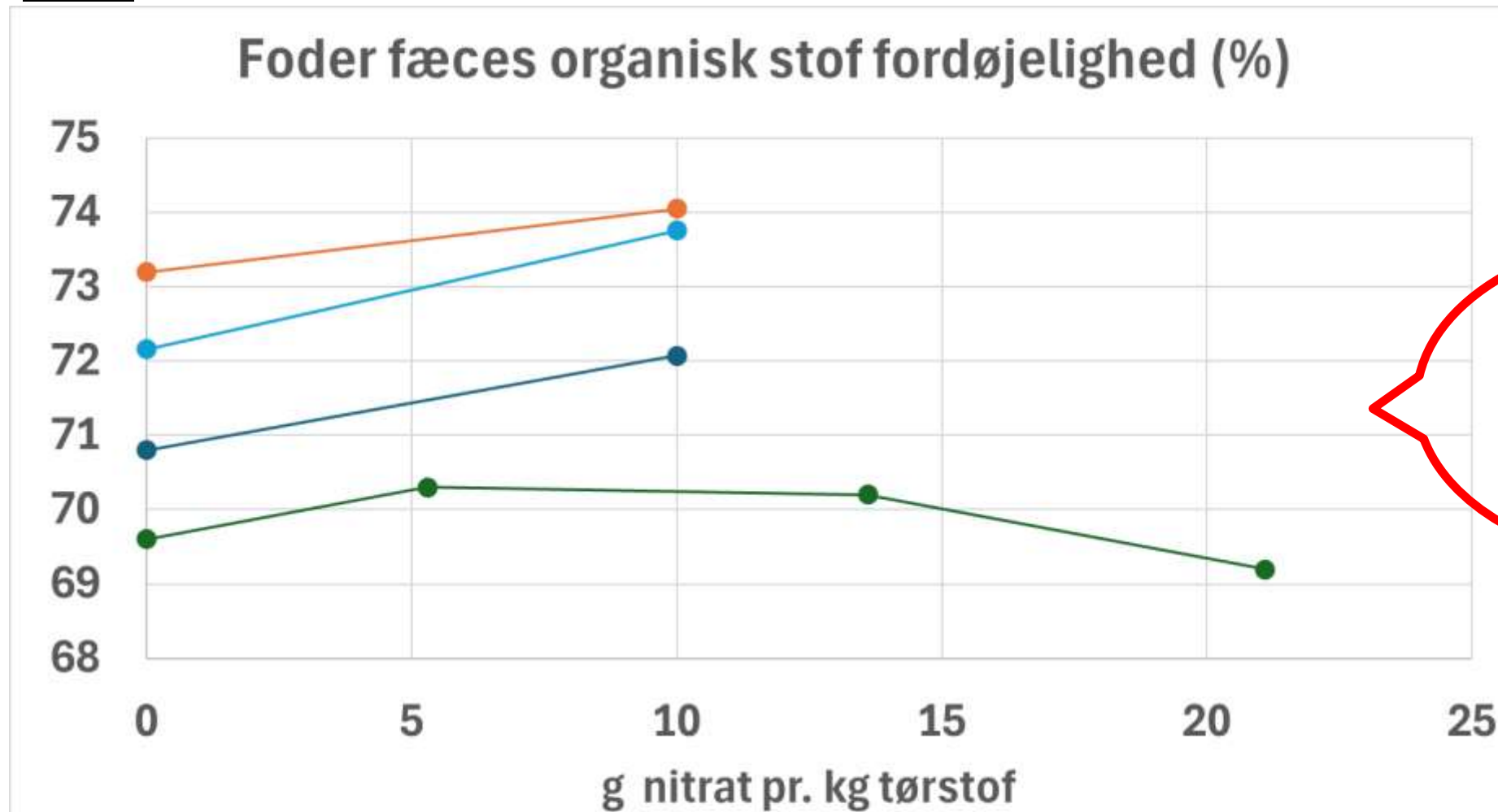
Nitrat øger blodets indhold af methæmoglobin, men på et uproblematisk niveau, især for relevante niveauer af nitrat

NITRAT, EFFEKT PÅ NITRAT I MÆLK

Nitrat øget
mælkens indhold
af nitrat, men
meget moderat

NITRAT, EFFEKT PÅ ORGANISK STOF FK

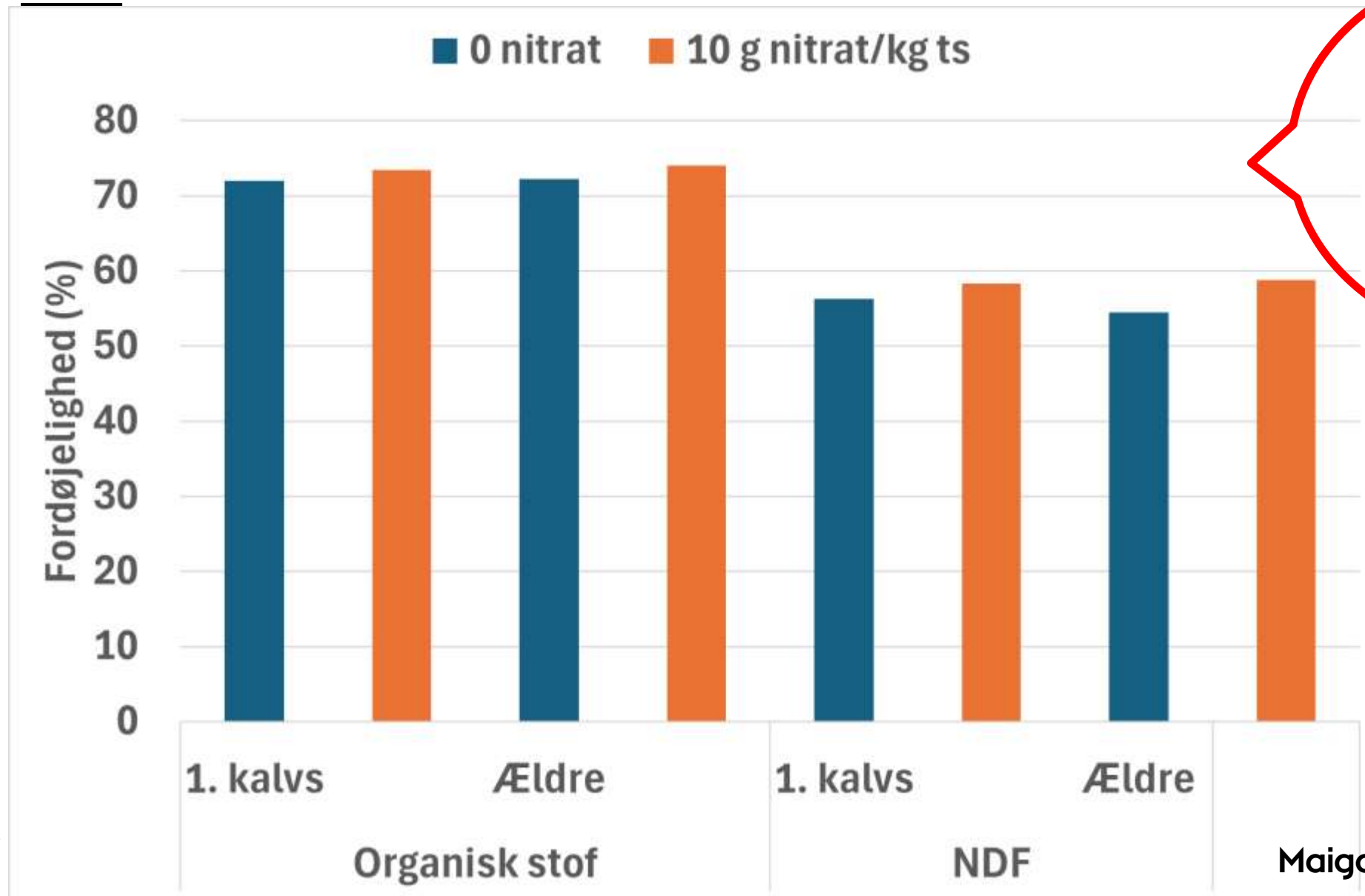
Ingen negativ effekt af nitrat på fordøjelighed ved relevante niveauer af nitrat

● Wang et al. 2023   ● Maigaard et al. 2024b
● Olijhoek et al. 2016   ● Maigaard et al. 2024a

AFHÆNGER FK EFFEKT AF PARITET?

Ingen vekselvirkning mellem paritet og nitrat på fordøjelighed

Hvad siger de udenfor DK?

Metanalyse (Feng et al. 2020 J. Dairy Sci. 103 11375-11385)

- **Metan/kg tørstofoptag reduceres med 7,3% pr. 10 g nitrat/kg tørstof, effekten reduceres med øget tørstofoptagelse**
- **Dvs. væsentlig mindre end vi har set i danske forsøg! I gennemsnit for de 4 forsøg refereret tidligere: 13,7 % reduktion pr. 10 g nitrat/kg ts**

Virker nitrat så i praksis?

- SilvAir afprøvet i 2 besætninger, Holstein & Jersey
- Afvejning på vægt og iblandet PMR rationer
- SilvAir og korn erstatter rapsskrå (og kridt), ombytning af ca. 1.5 kg rapsskrå med byg
- SilvAir øgede NPN og PBV, mens AAT reduceres. Råprotein blev holdt konstant
- Dosis planlagt til 8,5 g pr. kg TS
- Behandlingseffekt kombination af nitrat, øget PBV, reduceret AAT, og erstatning rapsskrå med byg (stivelse)

Virker nitrat så i praksis? (foreløbig)

	EKM (kg/ko)	TS-optag (kg/ko)	Fodereffektivitet (kg EKM/kg TS)
Kontrol	35.7	24.4	1.47
SilvAir	35.0	23.8	1.47
Diff	-0.7	-0.6	0.00

Nielsen et al. upubliseret

Virker nitrat så i praksis? (foreløbig)

	Metan (g/ko/dag)
Kontrol	351
SilvAir	259
Diff	-92
%reduktion	26%

Nielsen et al. upubliseret

KONKLUSION PROTEIN

- Proteinindhold og proteinkilder påvirkede ikke metanemission
- Øget protein reducerede EKM ydelse, pga. 'dårligere' proteinkvalitet - øget protein var konfunderet med mere NDF og mindre stivelse i foderet

KONKLUSION NITRAT

- Nitrat er en potent metanhæmmer
- Nitrat kan umiddelbart anvendes forsvarligt mht. koens sundhed og mælkenes nitratindhold
- Nitrat kan således bruges til erstatning af urea i rationer

- Men:
- Nitrat reducerer foderoptagelse og mælkeydelse hos ældre køer – uvist hvorfor
- Nitrat er en dyrere kvælstofkilde end urea
- Anvendelse af nitrat bør ikke øge rationens proteinindhold – N problem
- Effekt af doser < 10 g/kg tørstof bør undersøges yderligere (lavere risiko, lavere omkostning, mindre problem med N overskud)

Tak for finansiering til:

- Mælkeafgiftsfonden
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
- GUDP

Litteraturliste

- Broderich, G.A., Reynal, S.M. 2009. Effect of source of rumen-degraded protein on production and ruminal metabolism in lactating dairy cows. *J. Dairy Sci.* 92, 822–2834. doi:10.3168/jds.2008-1865.
- Feng, X.Y., Dijkstra, J., Bannink, A., van Gastelen, S., France, J., Kebreab, E. 2020. Antimethanogenic effects of nitrate supplementation in cattle: A meta-analysis. *J. Dairy Sci.* 103 11375-11385.
- Lund, P., Dahl, R., Yang, H.J., Hellwing, A.L.F., Cao, B.B., Weisbjerg, M.R. 2014. The acute effect of addition of nitrate on in vitro and in vivo methane emission in dairy cows. *Anim. Prod. Sci.* 54, 1432-1435.
- Lokuge, G.M.S., Larsen, M.K., Maigaard, M., Wiking, L., Larsen, L.B., Lund, P., Poulsen, N. 2024. Effects of feeding whole-cracked rapeseeds, nitrate, and 3-nitrooxypropanol on protein composition, minerals, and vitamin B in milk from dairy cows. *J. Dairy Sci.* 107, 5353-5365.
- Maigaard, M., Weisbjerg, M.R., Johansen, M., Walker, N., Ohlsson, C., Lund, P. 2024a. Effects of dietary fat, nitrate, and 3-NOP and their combinations on methane emission, feed intake and milk production in dairy cows. *J. Dairy Sci.* 107:220–241 <https://doi.org/10.3168/jds.2023-23420>
- Maigaard, M., Weisbjerg, M.R., Nielsen, M.O., Hellwing, A.L.F., Lund, P. 2024b. Effects of dietary nitrate, fumaric acid, and methanotrophic bacteria supplementation on rumino-intestinal nutrient metabolism and enteric gas exchange in dairy cows. *Livest. Sci.* Accepted. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2024.105572>
- Olijhoek, D. W. Hellwing, A. L. F. Brask, M. Weisbjerg, M. R., Højberg, O. Larsen, M. K. Dijkstra, J. Erlandsen, E. J., Lund, P. 2016. Effect of dietary nitrate level on enteric methane production, hydrogen emission, rumen fermentation, and nutrient digestibility in dairy cows. <http://dx.doi.org/10.3168/jds.2015-10691> *J. Dairy Sci.* 99, 6191-6205.
- Petersen, S.O., Hellwing, A.L.F., Brask, M., Højbjerg, O., Poulsen, M., Zhu, Z. Baral, K.R., Lund, P. 2015. Dietary nitrate for methane mitigation leads to nitrous oxide emissions from dairy cows. *J. Environ. Qual.* 44, 1063-1070
- Wang, W., Lund, P., Larsen, M., Weisbjerg, MR. 2023. Effect of nitrate supplementation, dietary protein supply, and genetic yield index on performance, methane emission, and nitrogen efficiency in dairy cows. *J. Dairy Sci.* 106, 5433-5451. <https://doi.org/10.3168/jds.2022-22906>
- Wang, W., Larsen, M., Weisbjerg, M.R., Hellwing, A.L.F., Lund, P. 2024. Effect of nitrate supplementation on diurnal emission of enteric methane and nitrous oxide. *JDS Communication*, <https://doi.org/10.3168/jdsc.2023-0541>. Accepted.
- Weisbjerg, M.R. 1997. Recirkulering af kvælstof til vommen. Intern Rapport Nr. 88, Statens Husdyrbrugsforsøg. 18-29.

AARHUS
UNIVERSITY